

ЕКОНОМІКА ТА УПРАВЛІННЯ ПІДПРИЄМСТВАМИ

УДК 338.48:659:004.09
JEL Classification: D83; L83; L86

УПРАВЛІННЯ ІНФОРМАЦІЙНИМ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯМ ПІДПРИЄМСТВ ТУРИСТСЬКОГО ТА ГОТЕЛЬНОГО БІЗНЕСУ

©2022 БОГДАН Н. М., ПИСАРЕВСЬКИЙ І. М., СЕГЕДА І. В., КОЛОНТАЄВСЬКИЙ О. П.

УДК 338.48:659:004.09
JEL Classification: D83; L83; L86

Богдан Н. М., Писаревський І. М., Сегеда І. В., Колонтаєвський О. П.

Управління інформаційним забезпеченням підприємств туристського та готельного бізнесу

У статті досліджено проблематику інформаційного забезпечення туристських і готельних підприємств. Незважаючи на достатньо велику кількість досліджень в зазначеній сфері, проблематику інформаційного забезпечення підприємств туристської майже не пророблено, у зв'язку з чим дослідження цього питання є актуальним. Мета статті – дослідження існуючого стану інформаційного забезпечення підприємств туристського та готельного бізнесу та розробка напрямів його удосконалення. На основі аналізу й узагальнення підходів до визначення інформаційного забезпечення (ІЗ) сформульовано його сутність, основні принципи та склад. Доведено, що в складних умовах сьогодення особливого значення набуває економічна інформація, тому створення економічної інформаційної системи є умовою і фактором ефективної роботи та досягнення максимальної прибутковості, визначено етапи створення економічної інформаційної системи для підприємства туристської. Запропоновано показники, які можуть формувати інформаційну базу підприємства, що подаються як найбільш ефективний і маючий особливе значення інструмент для здійснення моніторингу економічної діяльності підприємства туристського та готельного бізнесу. Визначено завдання інформаційної діяльності підприємства туристської, що полягає в отриманні, систематизації та використанні максимально достовірної, точної інформації про стан зовнішнього та внутрішнього середовища підприємства. Розроблено концепцію управління інформаційним забезпеченням підприємства туристської, що передбачає управління зовнішньою та внутрішньою інформацією, інформаційно-аналітичну базу та впровадження інформаційних засад у процес удосконалення діяльності підприємства. В результаті проведеного дослідження встановлено, що, незважаючи навіть на забезпечення діяльності підприємства туристської повною, достовірною, оперативною інформацією, управління інформаційним забезпеченням підприємства неможливе без впровадження інструментарію автоматизації та комп'ютеризації.

Ключові слова: інформація, інформаційне забезпечення, інформаційна система, інформаційна база, інструментарій автоматизації та комп'ютеризації.

DOI: <https://doi.org/10.32983/2222-0712-2022-2-100-107>

Рис.: 2. **Табл.:** 1. **Формул.:** 1. **Бібл.:** 10.

Богдан Наталія Миколаївна – доктор економічних наук, професор, професор кафедри туризму і готельного господарства, Харківський національний університет міського господарства ім. О. М. Бекетова (вул. Маршала Бажанова, 17, Харків, 61002, Україна)

E-mail: 148nika8@gmail.com

ORCID: <https://orcid.org/0000-0002-8176-9721>

Researcher ID: <http://www.researcherid.com/rid/F-6335-2019>

Писаревський Ілля Матвійович – доктор економічних наук, професор, професор кафедри туризму і готельного господарства, Харківський національний університет міського господарства ім. О. М. Бекетова (вул. Маршала Бажанова, 17, Харків, 61002, Україна)

E-mail: Illya.Pisarevskiy@kname.edu.ua

ORCID: <https://orcid.org/0000-0002-3999-0860>

Сегеда Ірина Василівна – кандидат економічних наук, доцент, доцент кафедри туризму і готельного господарства, Харківський національний університет міського господарства ім. О. М. Бекетова (вул. Маршала Бажанова, 17, Харків, 61002, Україна)

E-mail: Irina.segeda2006@gmail.com

Колонтаєвський Олег Петрович – кандидат економічних наук, доцент, доцент кафедри туризму і готельного господарства, Харківський національний університет міського господарства ім. О. М. Бекетова (вул. Маршала Бажанова, 17, Харків, 61002, Україна)

E-mail: olkolon@gmail.com

UDC 338.48:659:004.09
JEL Classification: D83; L83; L86

**Bogdan N. M., Pysarevskiy I. M., Segeda I. V., Kolontaievskiy O. P. Management of Information Provision
of Tourism and Hotel Business Enterprises**

The article examines the problems of information provision of tourism and hotel enterprises. Despite a sufficiently large number of studies in this area, the problems of information provision of tourism industry enterprises seem hardly to have been elaborated appropriately, therefore the study of this issue appears

relevant. The purpose of the article is to study the existing state of information provision of enterprises of tourism and hotel business and to develop directions for its improvement. Based on the analysis and generalization of approaches to the definition of information provision (IP), its essence, basic principles and composition are formulated. It is proved that in the difficult present conditions, economic information is of particular importance, that's why the creation of an economic information system is a condition and factor of effective work and achievement of maximum profitability. The stages of creating an economic information system for a travel industry enterprise are determined. The indicators that can form the information base of the enterprise are proposed, which are presented as the most efficient and of particular importance instrument for monitoring the economic activity of the enterprise of tourism and hotel business. The tasks of the information activity of the travel industry enterprise are defined, which consists in obtaining, systematizing and using the most reliable, accurate information about the state of the external and internal environment of the enterprise. The conception of information management of the travel industry enterprise is developed, which involves the management of external and internal information, information and analytical base, and the introduction of information principles in the process of improving the enterprise's activities. As a result of the carried out study, it is determined that, despite of provision if the activities of the travel industry enterprise with complete, reliable, operational information, the management of information provision of the enterprise is impossible without the introduction of an automation and computerization instrumentarium.

Keywords: information, information provision, information system, information base, automation and computerization instrumentarium.

Fig.: 2. **Tabl.:** 1. **Formulae:** 1. **Bibl.:** 10.

Bogdan Nataliia M. – Doctor of Sciences (Economics), Professor, Professor of the Department of Tourism and Hotel Industry, O. M. Beketov National University of Urban Economy in Kharkiv (17 Marshala Bazhanova Str., Kharkiv, 61002, Ukraine)

E-mail: 148nika8@gmail.com

ORCID: <https://orcid.org/0000-0002-8176-9721>

Researcher ID: <http://www.researcherid.com/rid/F-6335-2019>

Pysarevskiy Illia M. – Doctor of Sciences (Economics), Professor, Professor of the Department of Tourism and Hotel Industry, O. M. Beketov National University of Urban Economy in Kharkiv (17 Marshala Bazhanova Str., Kharkiv, 61002, Ukraine)

E-mail: Illya.Pisarevskiy@kname.edu.ua

ORCID: <https://orcid.org/0000-0002-3999-0860>

Segeda Iryna V. – Candidate of Sciences (Economics), Associate Professor, Associate Professor of the Department of Tourism and Hotel Industry, O. M. Beketov National University of Urban Economy in Kharkiv (17 Marshala Bazhanova Str., Kharkiv, 61002, Ukraine)

E-mail: Irina.segeda2006@gmail.com

Kolontaievskiy Oleg P. – Candidate of Sciences (Economics), Associate Professor, Associate Professor of the Department of Tourism and Hotel Industry, O. M. Beketov National University of Urban Economy in Kharkiv (17 Marshala Bazhanova Str., Kharkiv, 61002, Ukraine)

E-mail: olkolon@gmail.com

Вступ. Продуктивність підприємства насамперед залежить від його системи управління, досконалість якої визначається багатьма чинниками, серед яких – відповідність умовам господарювання, рівень координованості системи управління на основі отримання багаторівневої повної та вчасної інформації. Визначені чинники мають особливе значення, адже середовище господарювання підприємства має певну динаміку змін ринкової ситуації, яка збільшує рівень невизначеності зовнішнього середовища, та безпосередньо враховують рівень інформаційного забезпечення впливу зовнішнього середовища на діяльність підприємства. Умови невизначеності та значної динамічності навколишнього середовища вимагають від підприємств впровадження механізмів інформаційного забезпечення в системах управління, які б забезпечували значну гнучкість, відкритість до зовнішнього середовища, здатність своєчасного вдосконалення.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Проблеми теоретико-методологічних засад функціонування інформаційного забезпечення (ІЗ) управління та його впровадження як суттєвої складової управління продуктивністю підприємства досліджувались у працях таких науковців: Бензарь А. [1], Веретіна Л. [2], Герасименка В., Гребешкова О. [3], Горячової К., Денисенко М. [4], Держак Н., Жаліла Я., Колоса І. [4], Кулицького С. [5], Мельниченко С. [6], Пастухової В., Пестової О. [1], Петренко С. [7], Пого-

релова С. [8], Порохні В., Сизоненко В., Терещенко Л. [9], Тимофєєва В. [10], Чумаченко І. [10], Шершньової З. та ін.

Як показав критичний аналіз наукових праць, умовно коло дослідників можна поділити на тих, хто розглядав категорію ІЗ в суто технічному вимірі, і тих, хто досліджував її в соціальному аспекті. Серед перших В. В. Годін, І. К. Корнеєв, Е. П. Голенищев, І. В. Клименко, які досліджували інформаційні технології в управлінні. Але ключовою вимогою і водночас їх сутнісною характеристикою все ж таки є релевантність, своєчасність і повнота інформації. Серед другої групи – норвезькі вчені К'елл А. Нордстрем та Йонас Ріддерстрале.

Однак, незважаючи на достатньо велику кількість досліджень у зазначеній сфері, проблематику інформаційного забезпечення підприємств туристичної майже не пророблено, у зв'язку з чим бачиться дуже актуальним дослідження саме цього складного питання.

Метою статті є визначення наявного стану інформаційного забезпечення підприємств туристського та готельного бізнесу та розробка напрямів його удосконалення.

Виклад основного матеріалу дослідження. Інформаційне забезпечення управління – це сукупність реалізованих рішень щодо обсягів інформації, її якісного та кількісного складу, розміщення і форм організації. При цьому метою інформаційного забезпечення управління є своєчасне надання необхідної і достатньої інформації для при-

йняття управлінських рішень, що забезпечують ефективну діяльність як підприємства в цілому, так і його структурних підрозділів [2].

Основними принципами створення інформаційного забезпечення є: цілісність; достовірність; контроль; захист від несанкціонованого доступу; єдність і гнучкість; стан-

дартизація та уніфікація; адаптивність; мінімізація помилок введення-виведення інформації.

За результатами аналізу наукових праць узагальнено підходи до визначення інформаційного забезпечення, що наведено в табл. 1.

Таблиця 1

Підходи до визначення інформаційного забезпечення (ІЗ)

Управлінські аспекти	Визначення, джерело	Ключові слова у визначенні
1	2	3
Забезпечення фактичними даними управлінських структур	сукупність форм документів, нормативної бази та реалізованих рішень щодо обсягів, розміщення і форм існування інформації, яка використовується в інформаційній системі при її функціонуванні (ДСТУ 34.003-90)	рішення, інформація
	масиви даних, аналізуючи які, інвестор (приватна, юридична особа або держава) приймає рішення щодо інвестування	дані, рішення
	інформаційне обслуговування управління	управління
	заходи зі створення інформаційного середовища управління	управління
	система одержання, оцінки, зберігання та переробки даних, яка спрямована на вироблення ефективних управлінських рішень	дані, управлінські рішення
	сукупність дій з надання необхідної інформації для управлінської діяльності на основі певних процедур із заданою періодичністю	інформація, управлінська діяльність
	сукупність вихідної інформації різного характеру, що призначена для прийняття рішень у сфері виробничого підприємництва	інформація, прийняття рішень
	забезпечення системи управління сукупністю інформації	система управління, інформація
	діяльність, що пов'язана із засобами збирання, реєстрації, передачі, зберігання, опрацювання та представлення інформації	діяльність, інформація
	поєднання всієї використовуваної у ній [системі управління] інформації, специфічних засобів і методів її обробки, а також діяльності фахівців з її ефективного удосконалення та використання	інформація, діяльність фахівців
	динамічна система одержання, оцінки, зберігання та переробки даних, створена з метою вироблення управлінських рішень	дані, управлінські рішення
Використання інформаційних даних для автоматизованих систем управління	ІЗ оперативно-розшукової діяльності – циклічний процес пошуку, збору, опрацювання, переосмислення, зберігання, видачі інформації та її використання для прийняття оперативно-тактичних рішень	інформація, рішення
	сукупність інформаційних ресурсів, засобів, методів і технологій, що сприяє ефективному проведенню всього процесу управління, у тому числі розробці й реалізації управлінських рішень	управл. рішення, інформаційні ресурси
	забезпечення необхідною інформацією, організація банків даних	інформація, БД
	процес задоволення потреб в інформації, що базується на застосуванні спеціальних засобів і методів її одержання, опрацювання, нагромадження і видачі в зручному вигляді	інформація, засоби одержання інформації
	інформація, необхідна для управління економічними процесами, яка знаходиться в базах даних інформаційних систем (ІС)	інформація, бази даних (ІС)
	використання інформаційних даних для автоматизованих систем управління	автоматизовані системи управління
сукупність єдиної системи класифікації й кодування інформації, уніфікованих систем документації, схем інформаційних потоків, що циркулюють в організації, а також методологія побудови баз даних	інформаційні потоки, бази даних	
сукупність методів і засобів, які забезпечують функціонування інформаційних процесів	інформаційні процеси	

1	2	3
Використання інформації для забезпечення діяльності різних споживачів	охоплює систему руху й перетворення інформації, включаючи класифікаційні переліки всіх даних, методи їх кодування, зберігання та передачі	дані, кодування, передача
	процес забезпечення інформацією, сукупність форм документів, нормативної бази та реалізованих рішень щодо обсягів, розміщення та форм існування інформації, яка використовується в інформаційній системі у процесі її функціонування	інформація, інформаційна система
	сукупність даних, організація їх введення, обробка, збереження і накопичення, пошук, а також поширення в межах компетенції зацікавленим особам в зручному для них вигляді	дані, зацікавлені особи
	використання інформації для забезпечення діяльності різних споживачів	інформація, споживачі
	основа фінансової складової безпеки	безпека

Джерело: розроблено авторами за [6; 7; 9; 10]

На підприємствах туристського та готельного бізнесу створення інформаційної системи набуває особливої актуальності, оскільки зазначена сфера дуже чутлива до змін як зовнішнього середовища підприємств, так і до факторів змін умов господарювання самого підприємства.

Саме своєчасне та точне забезпечення інформацією, ефективні алгоритми її обробки та аналізу дозволяють підприємствам адаптуватися до змін і відтворювати управлінську діяльність в найбільш ефективному напрямку. Особливого значення набуває економічна інформація,

тому створення економічної інформаційної системи для підприємства туристської індустрії є умовою і фактором ефективної роботи та досягнення максимальної прибутковості (рис. 1).

Розроблення інформаційного забезпечення підприємства туристської індустрії – одна з найважливіших складових розроблення інформаційної системи, яка повинна забезпечити:

- єдність і зберігання інформації, необхідної для розв'язання завдань;

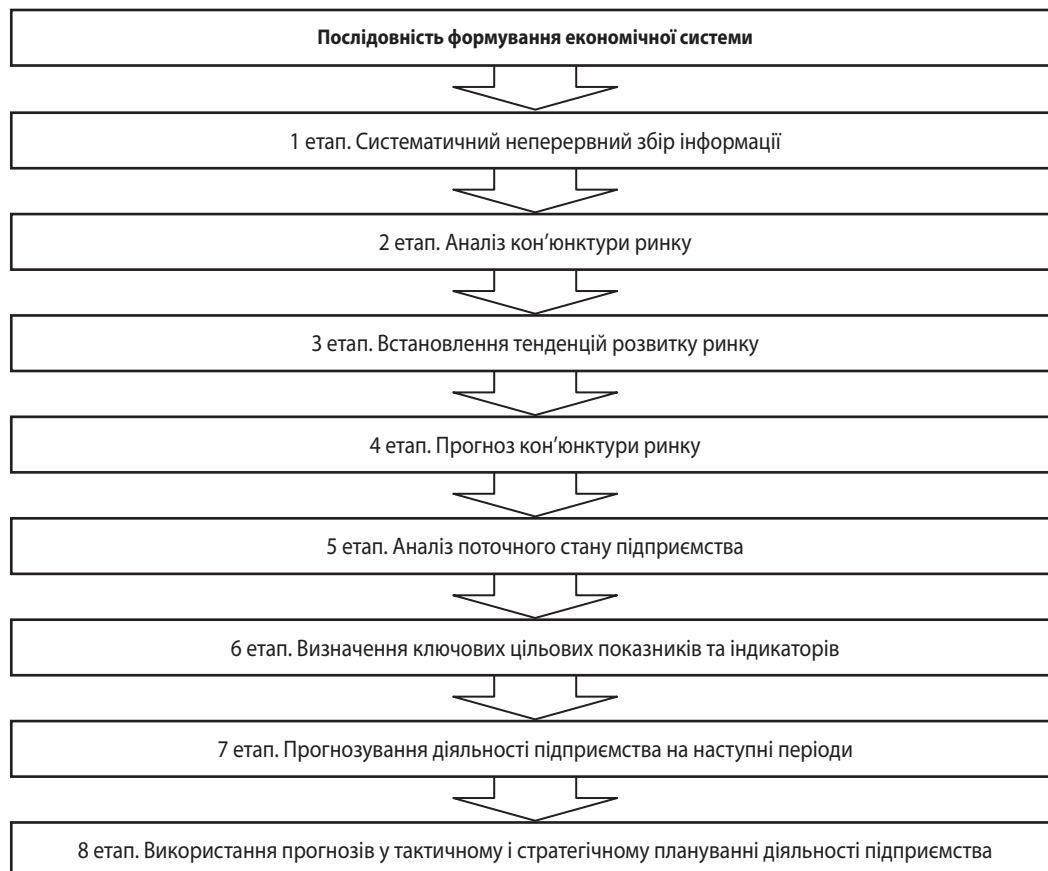

Рис. 1. Економічна інформаційна система підприємства туристської індустрії

Джерело: розроблено авторами

- єдність інформаційних масивів для всіх задач інформаційних систем;
- однократність уведення інформації та її багатопільове використання;
- різні методи доступу до даних;
- низьку вартість витрат на зберігання та використання даних, а також на внесення змін.

Інформаційне забезпечення складається з таких частин:

- методичні й інструктивні матеріали;
- система класифікації та кодування;
- інформаційна база [7].

Інформаційна база (ІБ), одна з основних складових інформаційного забезпечення, – це сукупність упорядкованої інформації, яка використовується під час функціонування ІС; вона і поділяється на внутрішньомашинну та зовнішньомашинну (позамашинну).

Внутрішньомашинна інформаційна база – це частина ІБ, яка являє собою сукупність даних на машинних носіях, використовуваних в ІС.

Внутрішньомашинна ІБ даної інформаційної системи організується у вигляді спеціальних масивів даних, які можна умовно поділити на оперативну та нормативно-довідкову інформацію. Уся ця інформація знаходиться на ЖМД, але в будь-який момент може бути зроблено архів.

Зовнішньомашинна (позамашинна) інформаційна база – це частина ІБ, яка являє собою сукупність повідомлень, сигналів і документів, призначених для безпосереднього сприйняття людиною без використання засобів обчислювальної техніки. Вона складається з вхідних, вихідних і нормативно-довідкових повідомлень.

Організація інформаційного забезпечення ІС пов'язана з розробленням системи класифікації та кодування, організацією збирання та передавання інформації, розроблення зовнішньо- та внутрішньомашинної інформаційної бази, а також із формуванням вихідних даних.

Виділяють чотири основні складові в системі інформаційного забезпечення управління підприємством: інформаційні ресурси, інформаційні технології, технічні засоби та програмне забезпечення [4].

Показники подаються як найбільш ефективний і маючий особливе значення інструмент для здійснення моніторингу утворених за корпоративним типом різногалузевих та різноструктурованих підприємств та контролю їх роботи. Вони дозволяють дати повну характеристику всім видам діяльності та ефективності роботи всіх складових частин підприємств. Наприклад, за допомогою фінансових показників здійснюється фінансовий контроль, а за необхідності оцінки продуктивності підприємства використовуються якісні показники результативності.

Розглядаючи показники інформаційного забезпечення в аспекті управління підприємством, варто вирішити такі питання:

1. Визначати продуктивність (ефективність) підприємства, динамічні зміни за відповідними показниками. Для цього визначають кінцеві величини, що характеризують діяльність конкретного підприємства конкретної галузі, це і повинно стати критичними значеннями показників. Так, для забезпечення зміни продуктивності підприємства

треба досягти оптимального співвідношення між обсягом виробленої продукції підприємства та витратами на її виробництво.

2. Вдосконалювати процеси управління продуктивністю (ефективністю) підприємства за рахунок переведення цілей на операційний рівень та визначення показників, необхідних для досягнення запланованих результатів. Тривалість звичайного звітного періоду (для обліку збитків та прибутків) складає один рік, при цьому показники перетворюються на індикаторну систему попередження завдяки їх цілодобовому використанню.
3. Стимулювати процеси за рахунок поточного обліку показників. Це необхідно для виявлення змін або незапланованих характеристик. Так, при зміні рівня продуктивності праці можуть змінюватись показники результативності.
4. Забезпечувати оперативний доступ до чинної нормативно-правової бази. Оскільки така база складається з цілої низки законодавчих, нормативно-правових актів, регламентів, інструкцій тощо, які постійно оновлюються, змінюються доповнюються, скасовуються, то для керівництва підприємства важливо оперувати достовірною інформацією при розробленні та прийнятті управлінських рішень.
5. Контролювати процеси за рахунок поточного обліку показників, які надають необхідну інформацію у випадку виникнення розбіжностей у фактичних і планових результатах. За відхиленнями показників обсягів реалізації вдається визначити відношення фактичного обсягу до встановленого планом значення та відхилення цього показника від запланованої цифри.

Показники можуть виступати у таких якостях.

1. Абсолютних величин: використовуються для оцінки обсягу виробництва (товарообороту) та витрат на виробництво (забезпечення) або досягнення результату. Такі величини легко визначаються, але є недостатньо змістовними. Проводити їх аналіз можна лише за умови використання критеріїв для порівняння у вигляді затрат за минулий період. При цьому маємо можливість визначити позитивні та негативні тенденції змін в кожному визначеному періоді витрат по відношенню до обсягу виробленої продукції (товарообороту) [4; 5].
2. Відносних величин: складається відношення більшості показників. Такі дані можна використовувати як порівняно з іншими величинами, так і самостійно (при цьому вони стають більш інформативними). Відносні величини необхідні для визначення показників продуктивності, коли вхідні величини подають у відношенні до вихідних. При цьому отримують коефіцієнти, які є відношенням часткової величини до сукупної [4; 5; 6].
3. Розрахункових величин: подаються у вигляді різнорівневих величин, що зіставляються одна з одною [4; 5; 6].

4. Індексів величин: показники змін, які відбулись протягом певного часу [5; 6].

Всі зазначені види показників використовують залежно від конкретно визначених управлінських цілей. Організуючи інформаційне забезпечення підприємства, обов'язковою умовою має стати можливість динамічної зміни вигляду показників діяльності залежно від галузі, специфіки діяльності підприємства компонентів бізнес-процесів та рівня застосування.

Основною проблемою, яка завжди характеризувала існуючі системи управління об'єктами господарства, є правильне використання показників та їх інформативність. Завжди треба враховувати, що показники дають змогу отримати достовірні точні значення. При цьому немає впевненості у гарантованому встановленні зв'язку між змінними. Наслідком неправильного розуміння існуючих між показниками сутнісних зв'язків можуть стати помилкові рішення, які будуть прийматись після того, як підприємство покаже результати діяльності.

Також можна говорити про обмеженість показників при взаємній компенсації деяких об'єктів або їх врівноваженості один одним. Враховуючи такі особливості, слід використовувати систему показників, побудовану при дотриманні ієрархічного принципу піраміди. При цьому на вершині має бути показник, залежний від усіх інших величин. Але ця проблема є найпростішою для статистичної обробки, під час якої розраховуються показники та формується статистична звітність за допомогою комп'ютерних технологій.

Завданням інформаційної діяльності підприємства є отримання, систематизація та використання максимально достовірної, точної інформації про стан зовнішнього та внутрішнього середовища. Ця інформація повинна, передусім, стосуватися споживачів, конкурентів і змін у ринковому середовищі, коливань макроекономічних параметрів функціонування ринку та змін законодавства, оскільки позитивні та негативні очікування споживачів та конкурентів по-різному впливають на діяльність окремого підприємства.

Підсумовуючи викладене вище, можна зробити висновок, що інформаційне забезпечення – це, насамперед, динамічний процес, за допомогою якого інформація циркулює в системі управління. Основою цього процесу є інформаційні потоки, які складають цю систему. Базовими етапами циркуляції інформаційних потоків в управлінні підприємствами слід визначити такі основні етапи:

- підготовчий;
- обчислювальний;
- споживання [4].

Інформаційні процеси тісно пов'язані з управлінськими та слугують базою для вироблення та обґрунтування рішень стосовно шляхів досягнення цілей управління продуктивністю підприємства. Таку систему можна формалізувати у вигляді функції:

$$F_t = f(S_t; G_t; E_t; C_t), \quad (1)$$

де F_t – оцінка управління продуктивністю підприємства;

S_t – інформаційні ресурси, запаси статистичної інформації, інформаційний потенціал та запас знань;

G_t – інформаційні ресурси галузі (підприємств галузі);
 E_t – фактична діяльність, прийняті управлінські рішення;

C_t – показники діяльності підприємства;
 t – визначений проміжок часу діяльності підприємства, період [2].

Накопичення такої великої кількості даних формують великий масив статистично-інформаційних ресурсів, що дає змогу керівникам середнього та вищого рівнів отримувати не разовий зріз статичної інформації, а таку, яка розгортається в часі (місяць, квартал, рік), а також в просторі (галузь, підприємство, організація). Це створює їм можливість аналізувати динаміку результатів управління продуктивністю підприємства.

Підсумовуючи викладене вище, можна уявити концепцію управління інформаційним забезпеченням підприємства туріндустрії у вигляді рис. 2.

Отже, незважаючи навіть на забезпечення діяльності підприємства туріндустрії повною, достовірною, оперативною інформацією, управління інформаційним забезпеченням підприємства неможливе без впровадження інструментарію автоматизації та комп'ютеризації.

Висновки. За результатами проведеного дослідження варто дійти таких висновків. Проблеми формування ефективної системи інформаційного забезпечення підприємств туріндустрії вимагають поглибленого опрацювання на теоретичному, методологічному та практичному рівнях.

На підприємствах туристського та готельного бізнесу створення інформаційної системи набуває особливої актуальності, оскільки зазначена сфера дуже чутлива до змін як зовнішнього середовища підприємств, так і до факторів змін умов господарювання самого підприємства.

Для забезпечення ефективного функціонування підприємств туріндустрії необхідно формування чотири основні складові в системі інформаційного забезпечення управління підприємством: інформаційні ресурси, інформаційні технології, технічні засоби та програмне забезпечення.

Варто зазначити, що особливого значення набуває економічна інформація, тому створення економічної інформаційної системи для підприємства туріндустрії є умовою і фактором ефективної роботи та досягнення максимальної прибутковості.

Інформація, що отримується і аналізується в процесі функціонування інформаційної системи, повинна, передусім, стосуватися споживачів, конкурентів і змін у ринковому середовищі, коливань макроекономічних параметрів функціонування ринку та змін законодавства, оскільки позитивні та негативні очікування споживачів та конкурентів по-різному впливають на діяльність окремого підприємства.

На основі зазначеного вище розроблено концепцію управління інформаційним забезпеченням підприємства туріндустрії, що включає до себе, окрім суто інформації та її аналізу, й обробки, впровадження інформаційних засад у процес удосконалення управління підприємством.

Отже, незважаючи навіть на забезпечення діяльності підприємства туріндустрії повною, достовірною, оперативною інформацією, управління інформаційним забезпечен-

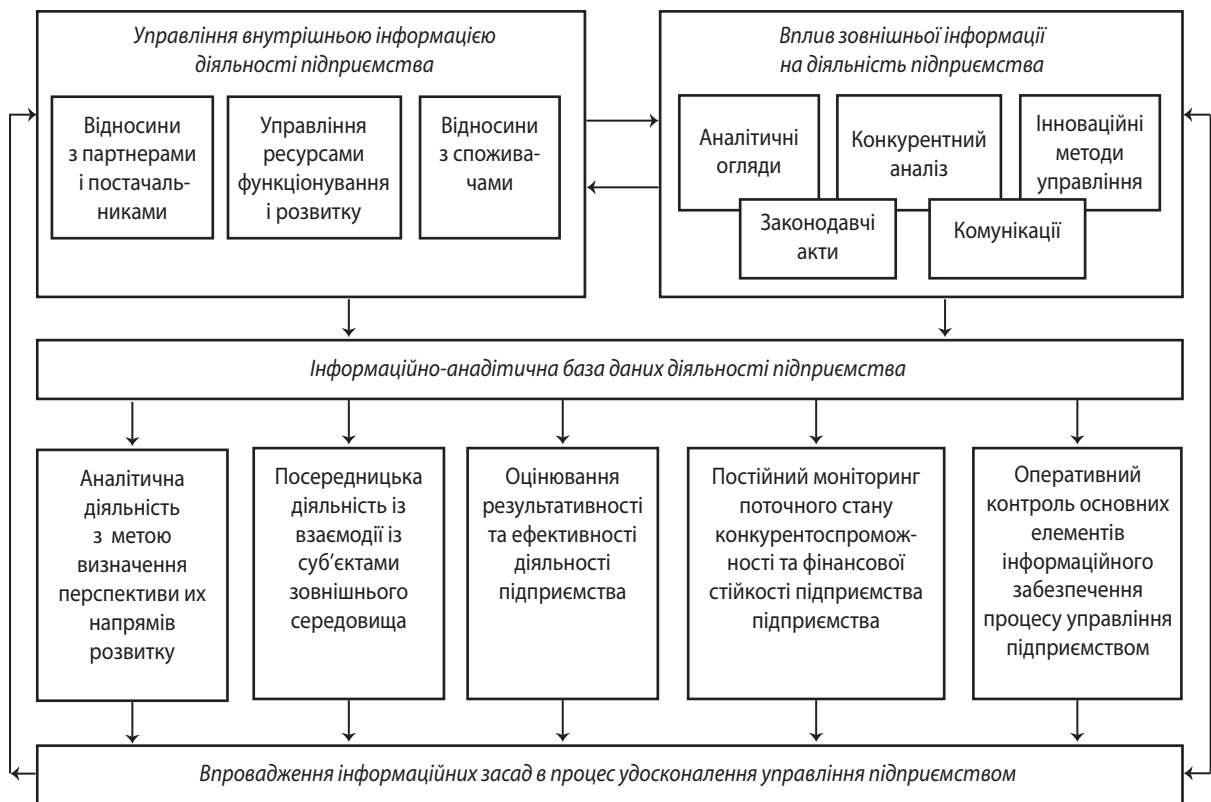

Рис. 2. Концепція управління інформаційним забезпеченням підприємства туризму

Джерело: розроблено авторами

ням підприємства неможливе без впровадження інструментарію автоматизації та комп'ютеризації. Саме розробка такого інструментарію має стати перспективним напрямком подальших досліджень.

ЛІТЕРАТУРА

1. Пестова О. А., Бензарь А. С. Інформація як фактор виробництва та інструмент інновацій в управлінні підприємством. *Нобелівський вісник*. 2019. № 1 (12). С. 95–102.
2. Веретін Л. С. Інформаційне забезпечення як одна з передумов удосконалення управління продуктивністю підприємства. *Ефективна економіка*. 2015. № 4 (15). URL: <http://www.economy.nayka.com.ua/?op=1&z=4469>
3. Гребешков О. В. Інформаційне забезпечення діяльності підприємства: інформаційні джерела та джерела їх задоволення. *Вісник Хмельницького національного університету*. 2009. № 6. С. 205–208.
4. Денисенко М. П., Колос І. В. Інформаційне забезпечення ефективного управління підприємством. *Економіка та держава*. 2006. № 7. С. 19–24.
5. Кулицький С. П. Основи організації інформаційної діяльності у сфері управління. Київ: МАУП, 2012. 426 с.
6. Мельниченко С. В. Інформаційні технології в туризмі: теорія, методологія, практика: монографія. Київ: КНТЕУ, 2008. 493 с.
7. Петренко С. М. Інформаційне забезпечення внутрішнього контролю господарських систем: монографія. Донецьк: ДонНУЕТ, 2007. 290 с.

8. Погорелов С. М. Особливості застосування інформаційних технологій в менеджменті та економіці. *Вісник Національного технічного університету «Харківський політехнічний інститут» (економічні науки)*. 2018. № 19 (1295). С. 151–155.

9. Терещенко Л. О. Інформаційні системи і технології в обліку: навч. посіб. Київ: КНЕУ, 2004. 187 с.

10. Інформаційні технології та інновації в економіці, управлінні проектами і програмами: монографія / за заг. ред. В. О. Тимофєєва, І. В. Чумаченко. Харків: ХНУРЕ, 2016. 402 с.

REFERENCES

Denysenko, M. P., and Kolos, I. V. "Informatsiine zabezpechennia efektyvnoho upravlinnia pidpriemstvom" [Information Support for Effective Enterprise Management]. *Ekonomika ta derzhava*, no. 7 (2006): 19-24.

Hrebeshkov, O. V. "Informatsiine zabezpechennia diialnosti pidpriemstva: informatsiini dzhерela ta dzhерela yikh zadovolenennia" [Information Provision of Enterprise Activity: Information Sources and Sources of Their Satisfaction]. *Visnyk Khmelnytskoho natsionalnoho universytetu*, no. 6 (2009): 205-208.

Informatsiini tekhnologii ta innovatsii v ekonomitsi, upravlinni proektamy i prohramamy [Information Technologies and Innovations in the Economy, Project and Program Management]. Kharkiv: KhNURE, 2016.

Kulytskyi, S. P. *Osnovy orhanizatsii informatsiinoi diialnosti u sferi upravlinnia* [The Basics of Organizing Information Activities in the Field of Management]. Kyiv: MAUP, 2012.

Melnychenko, S. V. *Informatsiini tekhnologii v turyzmi: teoriia, metodolohiia, praktyka* [Information Technologies in Tourism: Theory, Methodology, Practice]. Kyiv: KNTEU, 2008.

Petrenko, S. M. *Informatsiine zabezpechennia vnutrishnyoho kontroliu hospodarskykh system* [Information Provision of Internal Control of Business Systems]. Donetsk: DonNUET, 2007.

Piestova, O. A., and Benzar, A. S. "Informatsiia yak faktor vyrobnytstva ta instrument innovatsii v upravlinni pidpriemstvom" [Information as a Production Factor and Innovation Tool in Enterprise Management]. *Nobelivskiy visnyk*, no. 1(12) (2019): 95-102.

Pohorielov, S. M. "Osoblyvosti zastosuvannia informatsiinykh tekhnologii v menedzhmenti ta ekonomitsi" [Peculiarities of the Use of Information Technologies in Management and Econom-

ics]. *Visnyk Natsionalnoho tekhnichnoho universytetu «Kharkivskiy politekhnichnyi instytut» (ekonomichni nauky)*, no. 19(1295) (2018): 151-155.

Tereshchenko, L. O. *Informatsiini systemy i tekhnologii v obliku* [Information Systems and Technologies in Accounting]. Kyiv: KNEU, 2004.

Veretin, L. S. "Informatsiine zabezpechennia yak odna z peredumov udoskonalennia upravlinnia produktyvnistiu pidpriemstva" [Information Provision as One of the Prerequisites for Improving Enterprise Productivity Management]. *Efektivna ekonomika*.

Стаття надійшла до редакції 02.05.2022 р.

■